

ABRAHADABRA

Abrahamadabra

VOORWOORD

Lezers Saluut!

5 December 1986 e.v.

Een maand later dan de bedoeling was ligt hier het tiende nummer van Abrahamadabra voor jullie. Vooral de (voor zover mogelijk) diepgravende studie naar het mysterieuze figuur Austin Osman Spare veroorzaakte een vertraging van grote omvang. Tijdens Abrahamadabra-vergaderingen viel de stroom regelmatig uit als alleen al zijn naam werd genoemd (de foto voor de gezeefdrukte voorkant mislukte maar liefst vier keer!). En verder? Een slepende reis naar London voor een artikel over Conf. Tijd om het laatste boek van Brion Gysin te lezen, met de 'Hasting-archives' LP van Meister Crowley in de walkman. En dan die malende gedachten als je probeert te slapen in die super-de-luxe strandstoelen. 'Wat zit er verder in de zak van Abrahamadabra?' GRAAF DIEP!!!

Mededelingen:

- 1) Vanaf nu zal de Abrahamadabra nog onregelmatiger verschijnen. Houdt het zelf goed in de gaten.
- 2) Onze verontschuldiging voor de prijsverhoging van F6.50 naar F7.50 (winkelwaarde). Dit was werkelijk nodig, in acht nemend dat we naar kwaliteit, niet kwantiteit streven.

Austin Osman Spare

FOREWORD.

1886/7

1956

In welk jaar hij precies geboren is schijnt niemand te weten. Iedereen in Snowhill, een wijk in Zuid-Londen, vierde feest. Het was oudejaarsavond of nieuwjaarsnacht. Meer is er over de eerste levensjaren van Austin Osman niet bekend, behalve dat zijn vader een politieagent was.

De volgende twee samenvattingen dienen niet te strikt worden genomen. Het zijn twee ruwe beschrijvingen van een man die getracht heeft juist diè twee elementen te integreren, en zonder deze waarschuwing zou ik het idee hebben het werk van Austin Osman Spare te hebben aangetast. Maar eind goed, al goed...

De Kunstenaar:

In 1904 komt Spare al als 17-jarige in de belangstelling te staan als hij een studiebeurs wint (!) voor de Royal College of Art, waar hij direct in de gelegenheid wordt gesteld om één van zijn tekeningen te exposeren. Een prestatie waar menig medestudent (die meestal ouder en afkomstig uit de 'betere' families was) jaloers op moet zijn geweest. Al na een jaar publiceert hij zijn eerste boek 'Earth Inferno' en wordt hij door een in die tijd populair schilder als genie betiteld. Vanaf dat moment lijkt het alleen maar bergopwaarts te gaan met de populariteit van Spare. In een paar jaar tijd heeft hij diverse boeken geïllustreerd en exposities gehouden.

In 1914 breekt de eerste wereldoorlog uit, maar zelfs dat lijkt Spare's loopbaan als succesvol kunstenaar niet te kunnen stoppen. Hij dient zich aan bij het Britse leger, om als illustrator te dienen bij het Royal Army Magazine. Via die aanstel-

From behind, Destiny works with
Death.

THE INFERNO OF THE NORMAL.

ling komt hij voor vrij korte tijd in Egypte terecht, wiens mythologiën altijd een grote invloed op zijn werk hebben gehad.

Ondertussen werkt hij ook nog aan twee tijdschriften: 'Form' (of 'Forum', met Frederick Carter) en 'the Golden Hind' (met Clifford Bax), zonder daarbij zijn eigen bezigheden uit het oog te verliezen. De begin jaren '20 zijn voor Spare het meest productief te noemen, en zijn populariteit is op een hoogtepunt beland... wat maar al te vaak niet bepaald lang duurt. In 1924 trekt Spare zich terug uit de aanstellerige kunstwereld, rekent met haar af middels de publikatie van 'Anathema of Zos' (the Sermon to the Hypocrites), en verhuist weer naar Zuid-Londen, waar hij zich volledig kan concentreren op zijn werk en in goedkope barretjes exposeert om zijn brood mee te verdienen. Exposities worden steeds schaarser wat 'echte' galleries betreft, totdat na de tweede

wereldoorlog zijn populariteit weer wat begint toe te nemen. Desalniettemin blijft Spare de teruggetrokken kunstenaar tot aan zijn dood, die zich in 1956, in Brixton, voltrekt.

De Magiër:

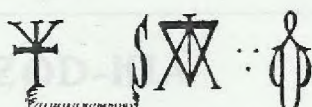
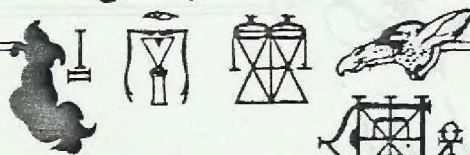
Ergens gedurende zijn puberteit leert Spare ene Mrs. Paterson kennen. Deze vrouw, die op een bepaalde manier zijn moeder vervangt (waar hij het kennelijk niet zo goed mee kan vinden), initieert hem in de geheimen van de heksenkring waar zij lid van is. Rond zijn 22ste wordt Spare lid van de Golden Dawn, het meest invloedrijke occulte genootschap van deze eeuw, onder de naam 'Jehoveum'. Niet lang daarna, na tot de conclusie te zijn gekomen dat de Golden Dawn hem niet veel te bieden heeft, belandt hij in Aleister Crowley's Argentinum Astrum (A.A.). Ook dit verbond is niet van lange duur. Crowley beschouwt hem als een zwarte magiër; met name omdat Spare incubi (vrouwelijke demonen) oproept voor de bevrediging van zijn eigen vleselijke lusten (1).

Al in 'Earth Inferno' liggen de grondgedachten van Spare's levensfilosofie, die van 'Zos' (of 'Zod') en 'Kia'. In 1913 verschijnt 'The Book of Pleasure', waarin deze grondgedachten met

The perpetual youth of man arises,
Draws aside the curtain—Faith (a token of humanity's
LIMITED knowledge), and exposes the inferno of THE
NORMAL.

W N Z M T . T . C . : N . Y

soms uiterst verwarrende theoriën zijn onderbouwd, maar wat ondanks dat toch zijn belangrijkste werk op magisch gebied kan worden genoemd. The Book of Pleasure (volle titel: The Book of Pleasure (self-love), or the Psychology of Ecstasy) verschijnt op een moment dat hij zich reeds heeft losgemaakt van zowel de Golden Dawn als de A.A., en een magisch systeem heeft ontwikkeld, weliswaar onder de invloed van genoemde genootschappen, maar die verder puur persoonlijk van aard is. Waarmee nog niet alles gezegd is... Spare's systeem is over het algemeen, en dit in tegenstelling tot de systemen die de Golden Dawn en de A.A. er op na hielden, niet aan allerlei regels en wetten verbonden. Een principe binnen het occulte wereldje wordt

hiermee door-

broken, een principe dat er van uit gaat dat de aspirant-tovenaar de meest vreselijke dingen kan overkomen als hij zich niet aan allerlei regels en wetten houdt, zoals bijvoorbeeld het oproepen van ongewenste demonen. Spare stelt dat dit soort voorvallen gewoon horen bij de ontwikkeling die er uiteindelijk toe zullen bijdragen om conversaties te voeren met je Heilige Beschermengel. (2) En aangezien er wordt verondersteld dat iedereen z'n eigen Heilige Beschermengel heeft, is het als vanzelfsprekend dat iedereen ook z'n eigen 'voers-taal' dient te ontwikkelen. (Enkele jaren geleden, toen Spare's werk mede door de zoveelste vernieuwde interesse in Crowley weer in de belangstelling begon te staan, werd het Zos-Kia systeem min of meer door anderen gewijzigd/aangepast en omgedoopt tot 'Chaos-magick'. (3). In zijn hoogtijdagen publiceert hij ook nog 'Focus of Life' en 'Anathema of Zos', de laatste een vernietigend antwoord op de kritieken op zijn werk (Anathema = Banvloek). Waarna de de ver-dwijning van het podium zijn intrede doet... tot 1947. In dat jaar ontmoet Spare Kenneth Grant (4), waarmee hij tot aan zijn dood zal blijven werken aan de afronding van de Zos-Kia cultus.

Op dit punt aangekomen dienen sommige lezers misschien de inleiding van dit artikel nog eens over te lezen.

Wat nu volgt is een poging om een aantal theoriën van Spare in duidelijke taal om te zetten. Een poging... omdat Spare dit zelf heeft nagelaten... om misschien de geïnteresseerde zo min mogelijk te beïnvloeden met zijn persoonlijke ontwikkeling... of omdat hij er geen behoefte aan had om zichzelf voor anderen te gaan 'verklaren'.

ZOD-KIÄ

AUTOMATISCH TEKENEN

Automatisch schrijven is eigenlijk al een heel oud gebruik, een middel om de toekomst mee te voorspellen. Erg populair is het gebruik van het zogenaamde Ouija-bord, waarop, nadat een vraag is gesteld en de vingers van de aanwezigen zich uiterst voorzichtig op een (wijn) glas drukken wat op het bord staat, 'geesten' het glas voortbewegen naar de letters op het bord die dan gezamenlijk een antwoord bieden.

In de eerste uitgave van het tijdschrift Form in 1916 schreef Spare samen met zijn collega Frederick Carter een artikel over automatisch tekenen. In het artikel

THIS IS CALLED BODILY SUFFERING.

ontdekken we al snel de toenemende invloed van het Surrealisme en Psycho-Analyse. Het zijn niet meer 'geesten' die worden opgeroepen, maar het onderbewustzijn wat aan het werk is. Dat Spare evenals Crowley een groot aantal betrekkelijkheden zag in genoemde stromingen (Crowley noemt in zijn autobiografie 'Confessions' de ideeën van

A Resurrection of crime unpaid.

Freud half werk) staat hier even buiten, en zal elders in dit blad ter sprake komen.

'Automatisme als zijnde de manifestatie van latente verlangens (of wensen) de betekenis van de vormen (de ideeën) verkregen representeren de van tevoren niet-vastgelegde obsessies. Kunst wordt door dit illuminisme of ecstatische kracht, een functionele activiteit die in een symbolische taal het ongematigde verlangen naar plezier - de betekenis van de moeder van alle dingen uitdrukt - niet ervaring.'

EARTH.

In feite is het idee van automatisch tekenen uiterst simpel. Je dient jezelf in een positie te brengen waarin je zo min mogelijk met je bewustzijn te maken hebt, d.m.v. drugs bijvoorbeeld, maar vermoeidheid of lange concentratie op een sigil kunnen je hier ook bij helpen. Je hand dient zo vrij mogelijk worden gelaten, en uiteindelijk zal er op papier een vorm ontstaan, een concept, waarin alleen jij de symboliek en betekenis van kan in zien.

SIGILS

Bijna iedereen die even de moeite heeft genomen om een occult boek door te bladeren zonder op de hoogte te zijn van alle doctrines en de betekenis(sen) van symbolen, zal met een zucht het boek hebben dichtgeslagen en tot de conclusie zijn gekomen dat dit niks voor hem/haar is. Hetzelfde zou zich voor kunnen doen bij de door Spare ontworpen sigils (letterlijk: zegels). Maar is het zo ingewikkeld als het lijkt? In Spare's geval zeer zeker niet.

Een voorbeeldje in het Nederlands. Stel dat je een MAN wenst. Zorg dat je je op je gemak voelt, creëer een atmosfeer (wat psychologisch gezien de enige reden is voor het gebruik van kaarsen, wierook e.d., al is deze stelling ook betrekkelijk op zich; het soort wierook wat je gebruikt kan altijd gerelateerd worden aan wat je wilt oproepen/uitbannen), en ga aan de slag met pen en papier. Neem het woord MAN en ontwerp met behulp van de letters een sigil, bijvoorbeeld;

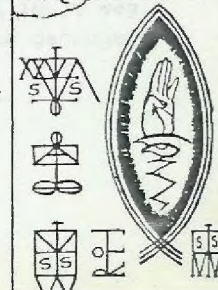
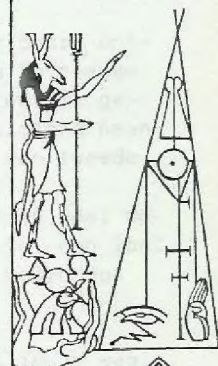

The World,
The Flesh,
and
The Being.

Trek het zelf maar na. Alle letters van MAN staan in de sigil. Volgens Spare is het belangrijk dat elke

This is the Alpha and Omega.

letter maar één keer in het ontwerp gebruikt worden. De bedoeling hiervan is duidelijk. Spare is er van overtuigd (en welke moderne magiër is dat niet?) dat het onderbewustzijn de wens in vervulling kan brengen. Je 'ego' kan je voor de gek houden, maar je onderbewustzijn niet. Dit is dan tevens een soort controle. Je kan willen wat je wilt, maar als je niet slaagt in wat je wilt, zal je er goed aan doen om je af te vragen in hoeverre je het gewilde werkelijk wilt, of nog erger, dat je wens een volslagen nutteloze is. Daarom stelt Spare dat de sigil, zodra ze ontworpen is, geen aanleiding meer mag geven tot een herinnering aan de wens. De sigil moet nu puur als

FINIS

symbool worden gezien, de betekenis erachter moet worden vergeten, zelfs worden onderdrukt... en dan pas kan het onderbewustzijn aan de slag. Een methode om de wens te vergeten is om de sigil te gebruiken als een inspiratiebron voor een schilderij, zoals dat bij Spare vaak het geval was. Of een 'obsessie' werkelijk zomaar vergeten kan worden is een geheel andere vraag die Spare weldegelijk behandelt (in 'Note on the difference of magical obsession and insanity' uit the Book of Pleasure), maar hiervoor is op dit moment geen tijd en ruimte.

UITLEIDING

Eigenlijk is er zoveel wat hier niet besproken kan worden. Spare's verwarrende uitleg van Zos-Kia, waarin Kia plotseling het magische Niets, het 'noch het één, noch het ander' is, en hij zelf de vorm van Zos aanneemt, als zijnde de weg náár het Niets, bijvoorbeeld. En

anders wel zijn filosofie van de doctrine van de eeuwige zelf-liefde, waarbinnen geen enkele andere vorm bestaat van verlangen dan die van de liefde die je voor jezelf opvat. Alle andere verlangens staan buiten jezelf en eindigt uiteinde-

lijk in een obsessie ('insanity'). Om maar niet te spreken over de invloeden die de Tao en Nietzsche op hem gehad hebben.

Ook veel sensationele verhalen en losse opmerkingen over Spare ontbreken nog. Meerdere malen werd hij gevraagd om geesten op te roepen waarbij hij zijn cliënten waarschuwde voor eventuele onverwachte gevolgen. In één geval is bekend dat de riolering door het plafond heen zakke; in een ander geval werd één getuige gek en pleegde een tweede kort daarna zelfmoord.

Zoveel wat hier niet besproken kan worden... maar misschien weet de lezer nu genoeg om te bepalen of er 'meer' gewenst is. Zo ja, dan laat ik die taak vanaf nu over aan de lezer met een afsluitend woord van de hoofdpersoon uit dit verhaal;

"Voor mij, is er geen weg dan mijn weg. Daarvoor, gaan jullie je weg. Niemand zal jullie leiden naar jezelf te lopen. Laat jullie genoegens als zonsongangen zijn, OPRECHT.. BLOEDERIG... GROTESKE !"

Het Kwaad van de sterren

ZAGESIV-93
TAC

1.

Het verhaal gaat dat Atlantis ten onder is gegaan aan "zwarte" magie, wat een kwaad opriep vanuit het heelal, waardoor de grootste beschaving die de aarde heeft gekend werd vernietigd. Dit zou dan ver voor het begin van onze jaartelling zijn gebeurd.

Nu is het zo dat het bestaan van Atlantis door het merendeel der mensheid sterk betwijfeld, zo niet ontkend wordt. We kennen de verhalen, waaronder die van Plato, die onder de noemer van Atlantis zoiets als de "ideale staat" probeerde te beschrijven. Talloze schrijvers hebben zich ermee bezig gehouden. Het continent Atlantis zou ergens in de Atlantische oceaan hebben gelegen (waar het ook weer "opdook" bij de verhalen over de geheimzinnige Bermuda-driehoek); anderen menen het te hebben ontdekt in de Egeïsche zee, waar ongeveer in 1500 voor Christus een gigantische vulkaanuitbarsting het eiland Thera (tegenwoordig Santorini) zou hebben vernietigd. Thera zou Atlantis zijn geweest.

Afgezien van het feit of de lezer/lezeres nu wel of niet geloofd in het bestaan van Atlantis, feit is wel dat occultisten er van uitgaan dat het wel heeft bestaan. Zij kunnen op "astraal nivo" (1.) als het ware geschiedenis lezen, onder andere in de "Akasha-kronieken". Mensen als Blavatsky en Steiner hadden toegang hiertoe en beschreven vanuit een heel andere invalshoek dan die van de "gewone" historici de geschiedenis van niet alleen Atlantis, maar ook die van Egypte en Babylonië (2.)

Waar het hier nu om gaat is dat de occulte kennis die vanuit Atlantis in sterk verminkte vorm werd overgebracht via de ons bekende oudheid naar het heden, ons bij stukjes en beetjes in staat zou stellen om contacten te leggen met dezelfde machten als waarmee Atlantis contact had.

2.

Wat is nu het wezen van magie ?

Magie is het bewerkstelligen van verandering in overeenstemming met de Wil. De Wil wordt hierbij gezien als bijna een apart zesde zintuig in de mens.

Die verandering vindt in allereerste instantie plaats in het persoonlijk bewustzijn van de magiër. Volgens de magische doctrine verandert er niets op de wereld zonder dat die verandering gewild is. Maar wie wil wat ? Volgens "meesters" als Gurdieff en Crowley bestaat het grootste deel van de mensheid uit "slaapwandelaars". Degenen die daarboven uitstijgen (de denkers, sommige wetenschappers en kunstenaars) zijn hoogstens te vergelijken met dagdromers. De werkelijk "verlichten" zijn degenen die wakker zijn geworden uit de slaap die het leven is.

De magie heeft als belangrijk neven doel het op laten gaan van het persoonlijk bewustzijn in het zogenaamd "kosmisch bewustzijn". Hierbij kan men contact leggen met andersoortige intelligenties. Het gaat hierbij natuurlijk niet om het al dan niet objectieve bestaan van dat soort "wezens" (demonen tot en met engelen). Magiërs nemen ze waar en communiceren met ze. Er bestaan ook hele systemen van ordes van demonen en engelen. En er is een theorie die er van uit gaat dat men in sommige gevallen te maken heeft met buitenaardse intelligenties. En hier komen we dan weer terecht bij het kwaad wat Atlantis over zichzelf afriep. Dat zou kunnen betekenen dat deze "intelligenties" wezens zijn die een objectief bestaan hebben. Of, en dat is natuurlijk ook een mogelijk-

heid, men geloofde in Atlantis ook in het bestaan van dat soort wezens, net zo als zij die in elke ramp de hand van God zien.

3.

We hebben in de wereld van de magie niet alleen te maken met witte en zwarte magie, maar ook met de "black brothers" (3). Ik gebruik hier met opzet de Engelse term om het verschil tussen de verschillen duidelijk te kunnen aangeven. Witte en zwarte magie, het verschil is duidelijk. Niet de magie zelf is goed of slecht, maar het gebruik ervan bepaalt dat. Zo bestaat de theoretische mogelijkheid dat iemand zwarte magie gebruikt om iemands die iets kwaads wil doen te hinderen. Dit onder het motto dat twee kwaden elkaar zouden kunnen opheffen. En bovendien : iedereen weet dat wat vandaag "goed" is, gisteren "slecht" was en wellicht morgen weer "slecht" kan zijn.

Met de "black brothers" is er echter iets anders aan de hand. Zoals hierboven gezegd gaat het in de magische ontwikkeling van een persoon het er onder andere om, om het persoonlijke bewustzijn op te laten gaan in het "kosmisch bewustzijn". Dit heeft niets meer te maken met het ego, maar wel met het wezenlijke "zelf" van een persoon. Dit is ontwaken uit de slaap die het leven is. Dit houdt "in de praktijk" een vernietiging van het meest wezenlijke van jezelf in. In de occulte ontwikkeling wordt er tot op dat punt juist naar gestreefd om zoveel mogelijk van dat "zelf" te leren ontdekken, het uit te breiden en te versterken. Daarom is het vernietigen ervan des te pijnlijker en ook des te belangrijker. De "black brothers" echter houden met hun ontwikkeling op, op het moment dat hun "zelf" het grootst is. De theorie is dat zij het kwaad over zichzelf en hun volgelingen in feite afroepen doordat het "zelf" niet vernietigd is, en doordat alles wat er gedaan wordt het doel heeft er persoonlijk voordeel bij te ondervinden. Zij blijven te zeer gebonden aan het aardse en juist het feit dat zij zich niet los kunnen maken van hun "zelf", maakt dat uiteindelijk blijkt dat zij hun ziel aan de duivel verkocht hebben.

4.

We zouden nu kunnen stellen dat Atlantis' ondergang werd bewerkstelligd door de tovenaars-koningen die als "black brothers" het kwaad van de sterren over zich afriepen. Dat dit, ondanks de verkeerde afloop, duidelijk maakte aan occultisten dat men in Atlantis over een enorme kennis op occult (en ander) gebied beschikte, moge wellicht nu als duidelijk verondersteld worden. En het verklaart dan misschien ook dat het met name deze kennis is waar de mensen door de eeuwen heen gefascineerd door zijn geweest en naar op zoek waren.

5.

Toch zijn het niet alleen de occultisten geweest die door het thema Atlantis geboeid zijn geraakt. Ook kunstenaars: schilders en vooral ook schrijvers hebben zich erdoor laten inspireren. Roemruchte volkeren, landen en zelfs hele continenten die in de nevelen der tijd verborgen zouden liggen zijn beschreven. In de twintigste eeuw kennen we de fantasy-schrijvers zoals R. Howard (met zijn "Conan the barbarian"), Clark Ashton Smith (met tovenaars, koningen enzovoorts in vreemde landen met vreemde namen), H.P. Lovecraft (Met de droomwereld Kadath) en zovoorts (4). Er waren schrijvers die een hele mythologie beschreven van vreemde goden, later weer aangevuld met goden die door anderen aan de vergetelheid waren ontruikt. Boeken werden beschreven, vaak door critici afgedaan als lachwekkende fantasieproducten, die jaren nadien via obscure wegen ineens toch bleken te bestaan.

Zo zou het ook met Atlantis zelf kunnen gaan. mensen die zich ermee bezig houden zijn vaak het onderwerp van spot. Toch is het niet ondenkbaar dat het objectieve bewijs van het bestaan van Atlantis ooit nog eens geleverd zal worden.

noten :

- (1.) "astraal nivo". Een wat moeizaam begrip. Voor occultisten heeft het te maken met het uittreden van een onstoffelijk lichaam. Dit lichaam kan reizen naar gebieden waar ons stoffelijk lichaam geen toegang heeft.
- (2.) Er zijn nog andere "legendarische" superbeschavingen geweest: Lemurië en Mu bijvoorbeeld. Als we zouden veronderstellen dan zijn de hoge beschavingen van Egypte en Babylonië eerder een soort terugval of een nieuw begin na de ondergang van bijvoorbeeld Atlantis.
- (3.) Volgens verschillende theoriën zijn er meerdere soorten magie, te associëren met verschillende kleuren. Crowley onderscheidt naast de witte en de zwarte ook de "Yellow school" (zie o.a. "The Vision and the Voice"). Verder is er sprake van "groene" en "paarse" magie.
- (4.) De lijst van schrijvers is inderdaad nog enorm uit te breiden met een groot aantal namen, zoals : R. Chambers, A. Bierce, A. Machen, B. Stoker, C. Maturin, A. Blackwood, R. Bloch, A. Derleth, W. Beckford, R. Campbell en zelfs Mary Shelley. De traditie baseert zich ook op de "Gothic Novel" van het begin van de vorige eeuw.

Outside the Mind
by Samuel Adkins

De Kunst van Spate

(All Art is quite useless - O.Wilde)

GIOVANNI BATTISTA PIRANESI Prison with Celestial Wheel 1745

aanwezig. Sterker nog, er bestond, zeker in het symbolisme en aanverwante stromingen, zoals die van de "Pre-Raphaelieten" en "Aesthetici" een regelrechte wisselwerking tussen het geschilderde en het geschrevene. Ook bij het surrealisme was dit, later, het geval.

Waarom deze stromingen ?

Welnu, beide stromingen stellen het individu, het persoonlijke leven en beleven van de kunstenaar centraal. Van de kijker en van de lezer wordt gevraagd om geïnteresseerd te zijn in de ziele-roerselen van de individuele kunstenaar.

Het gebruik van symbolen is natuurlijk niet beperkt geweest tot deze twee stromingen. De gehele geschiedenis door zijn er kunstenaars geweest die symbolen hanteerden.

Over het algemeen kunnen we drie groepen van symbolen onderscheiden :

1. die van een bepaalde cultuur (bijvoorbeeld : de Egyptische, de Griekse, de Indische, enzovoorts),
2. die van een bepaalde groep

FRANCISCO GOYA
*The Dream of Reason
Produces Monsters*
1797-99

INLEIDING

Het hiervolgende artikel is een poging om het werk van Austin Osman Spare te plaatsen in de wereld van de kunst. Spare is, al dan niet terecht, te lang alleen maar bekend geweest in de obscure wereld van het occultisme. Nu de laatste jaren zijn werk in bekendheid toeneemt, gebruikt wordt door popmuzikanten ("Zos Kia") en in populair-wetenschappelijke verhandelingen over magie en mystiek, is het misschien ook eens tijd om aandacht te besteden aan de "kunstzinnige kant" van zijn werk.

Dit stuk beoogt twee dingen :

1. een verduidelijking van de positie van Spare als kunstenaar ten opzichte van twee stromingen in de kunst, te weten :
  - a. het symbolisme en
  - b. het surrealisme.
2. het analyseren van het werk van Spare aan de hand van enkele thema's.

SPARE EN HET SYMBOLISME

Vrijwel alle stromingen in de kunst vanaf het midden van de vorige eeuw, zijn behalve in de schilderkunst ook in de literatuur

Redon : Homage aan Goya

het poëtische en profetische karakter van de mens. Zijn werk is heden ten dage nog steeds niet helemaal geanalyseerd. Zijn systeem was zo eigen en zo gesloten dat het ons nog steeds niet compleet duidelijk is wat zijn symbolen allemaal voor betekenissen kunnen hebben.

Spare is zeer direct door Blake beïnvloed, hij stelde zelfs af en toe door de geest van Blake "bezeten" te zijn geweest. Een mogelijke verklaring van dat "bezeten" zijn ligt wellicht in Spare's techniek van "automatisch tekenen", maar daarover is elders in dit blad meer te vinden.

Een andere schilder- tekenaar, waardoor Spare beïnvloed moet zijn geweest, is een Fransman, Odilon Redon genaamd. Deze was geboren in 1840 en legde zich het grootste deel van zijn leven toe op "het zwart-wit", dat wil zeggen, op houtskool en litho's. Voorbeelden daarvan zijn op deze bladzij te vinden.

Redon zocht, net als andere symbolistische schilders en tekenaars zijn inspiratie bij dichters en schrijvers zoals Edgar Allen Poe, Charles Baudelaire, Mallarmé en Flaubert. Net als het werk van de schilder Moreau werd het werk van Redon besproken in "A Rebours" van de schrijver J.K. Huysmans, de "bijbel" van de decadenten. Dat boek verscheen in 1884 en veroorzaakte een sensatie. Zeven jaar later kwam het als "dat Franse boek in de gele kافت" voor in "The picture of Dorian Gray" van

binnen die cultuur (waarbij het kan gaan om die van een land binnen de - bijvoorbeeld - West-Europese cultuur tot en met de sociale laag waartoe wij behoren),

3. die van onszelf (verkregen door persoonlijke ervaringen).

Bij de symbolisten zien we dat ze een mengeling van symbolen gebruiken om vooral hun persoonlijke ervaringen uit te drukken. verschillende mythologiën worden "geplunderd" om de eigen gevoelens te symboliseren.

Men kiest als het ware een eigen "mengvorm", waarbij symbolen uit de eerste twee groepen eigenlijk zo worden gebruikt als waren het persoonlijke symbolen.

Voorlopers van de symbolisten zijn onder andere Piranesi, met zijn immense, denkbeeldige bouwwerken, meestal gevangenissen, Goya met zijn verschillende schilderijen en tekeningen van vreemde wezens en vreemde gebeurtenissen en natuurlijk William Blake. Blake's hele werk is doortrokken met zijn visionaire geloof in

Redon : Hoofd van een martelaar

Aubrey Beardsley , uit : SALOME.

Oscar Wilde.
 In dezelfde tijd
 was er een andere
 heel voorname in-
 spiratiebron, niet
 alleen voor Spare,
 maar voor een hele
 generatie tekenaars
 en illustratoren,
 aan het werk :
Aubrey Beardsley.
 Zijn grote roem
 kwam in 1894 toen
 hij de tekst van
 het toneelstuk
 "Salomé" van Oscar
 Wilde illustreerde.
 Beardsley stierf
 in 1898, 25 jaar
 oud aan tuberculo-
 se. Twee jaar la-
 ter gevolgd door
 Oscar Wilde. Het
 decadente binnen
 het symbolisme
 leek te hebben af-
 gedaan.

EARTH INFERNO

Al op 17-jarige
 leeftijd, in 1905,
 probeerde Spare
 door te dringen
 naar het grote pu-
 blik. Zoals in
 die tijd de gewoon-
 te was, liet hij
 het werk zien
 aan gevestigde

kunstenaars , om via hun voorspraak zijn werk te kunnen tentoonstellen.

In hetzelfde jaar publiceert hij zijn eerste boek : "Earth Inferno". Naast de tekeningen zijn er teksten van Dante, Omar Khayyam, de Bijbel en hemzelf. De tekeningen op zich zijn duidelijk symbolisch. Ze verwijzen naar iets. Wie echter mocht denken dat de teksten iets over de tekeningen zouden verduidelijken komt bedrogen uit. Bij de hierboven afgebeelde tekening hoort de volgende tekst :

" The Allegory (of Earth)

Without a name, The Black Draped Figure
 I call Life's Knowledge,
 And with a name "SIKAH," I call him
 "The Agnostic Priest" (arising from the dead),
 While the dead sleep with the
 Gain of the World.
 And yet we, on the Parapet of Life, move on,
 Guided by the Light of Hope.
 Fools, your reward is neither
 "Here nor after."
 Yet Pleasure standeth by your Priest.
 Take what you can of her,
 Yet you pay your full.

The Pleasure in Pleasure
 Is the expectation of the actual,
 But the actual is the crude awakening
 From the blindness;
 While that jester Knowledge exposes Death only,
 And the Mirror of Truth reveals nought, but Evolution.
 This I will call a rehearsal of Thought.

Alles schijnt te draaien om de figuur in het zwart, die achtereenvolgens wordt aangeduid als "Levenswijsheid", "Sikah" en "Agnostische (= niet-ingewijde) priester". Verrijzend uit de dood is onze levenswijsheid, in het zwart gekleed en niet op de hoogte van het wezen der dingen. Terwijl "wij", op de borstwering van het leven, voortbewegen, geleid door het licht van de Hoop. Naast de priester staat het plezier. Daar kun je gebruik van maken, maar je zal er ten volle voor moeten betalen. Het Plezier in Plezier is de verwachting van het daadwerkelijke, maar het daadwerkelijke is het wrede ontwaken van de blindheid. Terwijl die nar Kennis alleen maar de dood onmaskert. En de spiegel van de waarheid onthult niets dan evolutie.

Blijkbaar is het noemen van de naam "Sikah" bedoeld om de "niet-Ingewijde" uit de dode (die overigens slaapt met de "Winst van de wereld") op te roepen. Ondanks het feit dat we met al onze levenswijsheid alleen maar de uiterlijke dingen kunnen zien en beleven, blijven we ons voortbewegen op de grens van leven en dood. Zo interpreteer ik althans die "borstwering" van het leven. Een borstwering op de muren van een kasteel is meestal niet zo breed en het erop lopen is nogal riskant, zeker in tijden van oorlog (of belegering). Zot zijn wij om achter het licht van de hoop aan te lopen, onze beloning immers is noch hier noch hierna. Plezier is onze beloning niet. Typisch overigens dat hier plezier wordt genoemd en niet "vreugde". De vrouw in de tekening ziet er misschien volgens onze hedendaagse normen niet al te appetijtelijk uit, maar mag wel in staat worden geacht ons "plezier" te verschaffen? Toch ligt dat plezier meer in de verwachting van dat plezier, want het genieten ervan is een wrede ontwaken uit een blindheid. De blindheid van ons weten, want het enige wat die (zogenaamde) wetenschap kan onmaskeren is de Dood. De spiegel van de waarheid blijft leeg. Er is geen waarheid en die leegte, dat ontbreken is evolutie, ontwikkeling van ons "menszijn"? Deze "herhaling van gedachten" heeft dus in feite tot doel om te laten zien dat ons ervaren van dingen geen enkele garantie biedt tot het doorzien van onze levens. Wat blijft er van ons over na onze dood? Niets? Kia?

We komen hier eigenlijk op een ander punt, namelijk de filosofie achter het kunstenaarschap.

FILOSOFIE

De symbolisten werden vooral beïnvloed in hun ideeën over wat kunst moest zijn en kunnen bewerkstelligen door figuren als Schopenhauer. Filosofen die zelf weer beïnvloed waren door het neo-platonisme, een gedachtegang waarbij men, simpelstisch voorgesteld, achter de waargenomen werkelijkheid een andere, niet-waarneembare werkelijkheid aanwezig achtte. Deze filosofie vertoonde natuurlijk veel verwantschappen met de occulte filosofieën die ook al in de tweede helft van de vorige eeuw opgang deden. Verschillende symbolisten waren betrokken bij occulte en semi-occulte genootschappen. Zo werden er in 1892 en 1893 tentoonstellingen georganiseerd onder de naam "Salon de la Rose + Croix". Niet voor niets verwijzend naar de mystieke (en voor sommigen mysterieuze) orde der Rozenkruisers. In Engeland ontstond in 1888 de Orde van de Golden Dawn. Een van de bekendste leden daarvan was William Butler Yeats, die we ook als symbolist mogen betitelen, zeker in zijn gedichten uit die tijd. Ook andere schrijvers en dichters in de Golden Dawn waren sterk beïnvloed door het symbolisme, zoals bijvoorbeeld Aleister Crowley. De symbolisten vragen van de toeschouwer en/of de lezer eigenlijk een interesse in de persoonlijke diepste belevingswereld van de kunstenaar.

De kunst was voor veel symbolisten "echter" dan de natuur. In plaats van dat de kunstenaars de natuur nabootsten, zei men dat de natuur alleen maar dan interessant werd als zij de kunst nabootste. Beroemd is het voorbeeld van de

schilder die zijn tuin schilderde, maar een boom wegliefte die hij lelijk vond. Om tenslotte de natuur toch te laten lijken op zijn schilderij, liet hij tenslotte de boom uit zijn tuin weghalen.

Het symbolisme als stroming richtte zich niet op het sociaal bewust maken van mensen. Sommige Engelse kunstenaars, verenigd onder de naam "Pre-Raphaëlieten" hadden die pretentie wel. Zij behoorden echter tot een groep socialisten die niet gericht waren op revolutie, maar op een langzame verbetering van de ellendige levensomstandigheden van de arbeiders uit die tijd, voornamelijk langs politieke wegen.

DE EERSTE WERELDOORLOG

Het symbolisme had als stroming na 1910 zijn beste tijd gehad. Andere stromingen kwamen op en trokken veel meer aandacht. Expressionisme, Cubisme en in de oorlog Dada. Deze stromingen gaven wel iets weer van het dagelijkse leven. Dada ontstond als een soort protestbeweging tegen het enorme bloedvergieten op de slagvelden van Europa. Soldaten werden als slachtvee naar de fronten gedreven. In 1917 leidde dat tot muiterijen en een toenemende desertie. Veel kunstenaars waren in het begin van die oorlog doortrokken van een nationalistisch ideaal naar de fronten getrokken. Maar hoe langer de strijd duurde en hoe verschrikkelijker hij werd, hoe meer kunstenaars zich van hun land en van de oorlog afkeerden. En hier vinden we een duidelijk verschil met het kunstenaarschap binnen de symbolistische idee. De betrokkenheid van de kunstenaar rond 1900 bij de werkelijkheid van alledag leek soms nihil. Het eigen innerlijke ervaren leek soms alleen gericht op het ervaren van mystieke emoties van een ziel, waarvan de arbeiders op straat alleen in de kerk hoorden dat zij hem bezaten. Nu, na de bloederige slagen van Verdun en aan de Somme waarbij meer dan twee miljoen doden waren gevallen, konden vele kunstenaars niest anders meer dan uiting geven aan hun walging voor deze gruwel.

Ook is hier een verschil met het kunstenaarschap van Spare te zien. Anders dan andere kunstenaars werd hij propaganda-tekenaar, in dienst van het Engelse leger. In 1916 werd hij naar Egypte gezonden. Daar hadden de Turken (die met Duitsland, Oostenrijk-Hongarije en Bulgarije behoorden tot de "Centralen"), een aanval gedaan op het Suez-kanaal in 1915. De Engelsen waren daarvan nogal geschrokken en bouwden in 1916 en 1917 een leger op wat een tegenaanval moest doen. Spare werd bij dat leger betrokken. Daarbij kreeg hij een uitstekende gelegenheid om alle monumenten van de Egyptische oudheid te bestuderen. Terwijl hij dus de occulte kant van de Egyptische religie kan bestuderen, wordt hem de schok bespaard die velen van zijn collegae-kunstenaars van stijl en visie doet veranderen.

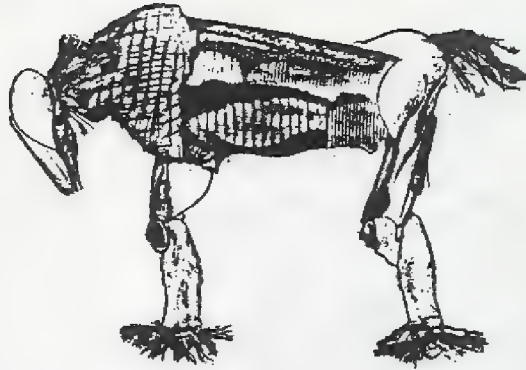
AUBREY BEARDSLEY *Salome* c. 1894

SURREALISME

In de eerste jaren na de eerste wereldoorlog zochten in heel Europa schrijvers, dichters, schilders en beeldhouwers naar een soort anti-pool van de techniek en rationaliteit die in hun ogen oorzaken waren van de verschrikkingen van die oorlog. Het leek er een tijdlang op alsof Dada hun de methoden en de middelen kon verschaffen

Max Ernst, Het Mooie Seizoen, 1925.

om blijk te geven van een af-schuw en woede waarvoor geen "normale" woorden zijn, want juist die "normale" woorden en beelden van "normale" mensen hadden voor die verschrikkingen gezorgd. Toch was Dada, op den duur te ongeorganiseerd en teveel een beweging van alleen maar protest en schoppen tegen heilige huisjes. Men kreeg ruzie met elkaar, omdat er geen enkele regel mocht worden gesteld. In Parijs ziet met name iemand als André Breton steeds minder heil in de nonsens-akties van Dada met alleen provocaties als doel. Hij wordt uiteindelijk de centrale figuur van een nieuwe beweging met een nieuw uitgangspunt: het Surrealisme.

De term was in 1917 voor het eerst gebruikt door de dichter Guillaume Apollinaire. De term werd opgepikt door André Breton, Paul Eluard en anderen in het blad "Littérature" (opgericht in 1919). Samen met Philippe Soupault werkte Breton aan experimenten met zogenaamd "Automatisch schrijven", gepubliceerd in onder andere "De Magnetische velden" (1922). In datzelfde jaar werd Breton hoofdredacteur van "Littérature". Hij werkte nauw samen met Picabia (gedichten, af-risamen en cover-ontwerpen), Man Ray (fotograaf die experimenteerde met abstracte foto's, bijvoorbeeld foto's zonder lens, die hij "rayograms" noemde) en Max Ernst (schilder, tekenaar en maker van collages). Kunstenaars en schrijvers gingen voort met het onderzoeken van de mogelijkheden van het automatisch schrijven, de "poëzie van het magische" en het Freudiaanse onderbewustzijn, en wat later ook met automatisch tekenen.

Men liet zich op kunstgebied inspireren door dichters als Baudelaire, Rimbaud en Mallarmé en door schilders die in dezelfde traditie passen als die van het symbolisme (waaronder Botticelli, Giorgione, Titiaan, Piranesi en Goya). Aan

de surrealisten de eer om de "Gezangen van Maldoror" van Lautréamont te hebben heront-dekt.

ALWEER FILOSOFIE ?

Het is misschien nu al voor een deel duidelijk waarom Spare absoluut niet wilde dat men hem bij de surrealisten zou rekenen. Toch zijn er op-vallen veel overeenkomsten tus-sen hem en een aantal surrealis-tische schilders, waaronder bij-voorbeeld Max Ernst.

Ook bij de surrealisten werkt het occulte element door, maar dan wel in samenhang met theo-rieën en ideeën over het onder-bewustzijn.

"Het surrealisme opent de poorten van de droom. Het

Max
Ernst,
De
Danser.

surrealisme is het trefpunt van de verrukkingen van alcohol, tabak, ether, opium, cocaine en morfine. Maar het verbreekt ook ketenen: we slapen niet, we drinken niet, we roken niet, we hebben geen shots nodig. We dromen."

(uit : La Revolution
Surrealiste, 1924)

Nog een citaat, nu uit het Eerste Manifest van de Surrealisten.

"Laat schrijfmateriaal aanrukken na u geïnstalleerd te hebben, op een plekje dat ideaal is voor de concentratie van uw geest op zichzelf. Stel u zo passief, zo receptief mogelijk in. Vergeet uw genialiteit, uw talenten en die van anderen. Houdt uzelf goed voor ogen, dat literatuur één van de meest trieste wegen is die overal heenvoert. Schrijf vlug en zonder een van te voren vastgesteld onderwerp; vlug genoeg om niet te kunnen ophouden en om de verleiding te kunnen weerstaan om te herstellen wat u geschreven hebt. de eerste zin komt vanzelf: elke seconde is er namelijk wel een zin die zich naar buiten toe wil manifesteren. men legt dus zijn oor te luisteren en men noteert : dat is alles."

André Masson, Automatische Schets.

Het spontane, niet van te voren bedachte treedt op de voorgrond. Toch komt op den duur de persoonlijkheid en het bewustzijn van de kunstenaar in het geding, al is het dan maar in de keuze van zijn materialen, de wijze van hanteren van de pen of het penseel, enzovoorts.

In wezen hebben de belangrijkste surrealistische schilders weinig overeenkomsten op stilistisch gebied. Wat wel gemeenschappelijk genoemd kan worden is hun zoeken naar nieuwe onderwerpen.

Binnen de groep schilders kan men ruwweg twee richtingen onderscheiden :

- a. Miró, Masson en anderen maakten wat soms "organisch" surrealisme wordt genoemd. In deze richting is het automatisme ("dictaat van de gedachte, zonder controle van de geest.") het voornaamste. De schilderijen en tekeningen zijn over het algemeen abstract, hoewel een bepaalde mate van, zeg maar, beeldvorming aanwezig kan zijn.
- b. Roy, Dali, Tanguy, Magritte, Delvaux en anderen. Deze richting verbeeldt uiterst nauwgezet, herkenbare objecten en scènes, uit hun natuurlijke omgeving gehaald, veranderd, verwrongen en in fantastische samenhang met elkaar gebracht, net zoals in dromen. Bronnen zijn hier de schilderkunst van Rousseau, Chagall, Ensor, De Chirico en de negentiende eeuwse symbolisten. Deze vorm wordt ook wel "superrealisme" of "naturalistisch realisme" genoemd. Het zijn pogingen om beelden vanuit het onderbewustzijn, zoals gedefinieerd door Freud, naar voren te laten komen zonder tussenkomst van het bewustzijn.

De hierboven beschreven "scheiding" is eigenlijk kunstmatig en moet met alle voorzichtigheid gehanteerd worden. Artiesten als Ernst, Seligmann en Brauner gebruiken ten alle variaties van surrealistisch experimenteren op verschillende momenten. Toch vinden we met name in de tweede groep een aantal kunstenaars waarvan het werk verwantschap lijkt te hebben met dat van Spare. Het gaat hier-

bij vooral om een bepaald thema in de kunst wat we aan kunnen duiden met de termen metamorfose en transformatie.

METAMORFOSE

In het werk van Spare zien we heel vaak figuren die stil lijken te blijven staan in een verandering van dier tot mens, of mens tot dier. Op zich is dit thema natuurlijk, niet alleen in de kunst, maar ook in de volksverhalen al heel lang bekend. Al in de oudheid waren het heksen die zich naar wens in dieren konden veranderen en later waren het ook vampiers en weerwolven. Ook uit de verschillende mythologieën is het verschijnsel ons bekend. Half dier - half mens: de centaur (symbool van het sterrenbeeld Boogschutter), de faun of satyr (de Bosgod Pan) en wellicht het meest beroemd: de sphinx (Tmu Harmachis, de zon bij zonsopgang).

Waar we bij Spare op moeten letten is dat de verandering bijna altijd gaat in de richting van het dierlijke. Daarbij moeten we bedenken dat Spare in zijn jeugd mede is opgevoed door ene Mrs. Paterson, een heks. Van heksen werd gezegd (en vaak beweerden vrouwen die van hekserij beschuldigd waren dat zelf) dat zij zich konden veranderen in allerlei dieren (waaronder de kat het meest populair bleek, maar waartoe ook konijnen en verschillende soorten vogels behoorden).

Uit Spare's geschriften blijkt ook dat we te maken hebben met het magische aspect van verandering, een gewilde verandering dus. Het ging hem niet om het een tijger zijn... "It is my will to obtain the strength of a tiger". Dat wil dus eigenlijk zeggen dat het hem om één bepaalde eigenschap ging. En hierbij kunnen we dan een vergelijking trekken met de totemdieren bij indianenstammen in de Amerika's en degerstammen in Afrika. Het gaat hier dan om dat aspect van het dier-zijn wat een mens niet bezit. Inderdaad de kracht van een leeuw, de ogen van de adelaar, de woede van de beer (de "bersekerwpede" van de Vikingen op het slachtveld) enzovoorts. Daar gaat het om als we het hebben over het magische (en deels ook godsdienstige) aspect van de metamorfose. En daar was het Spare ook om te doen.

Sphinx by Austin Osman Spare

ψ 3. A
3.
fr. Shuzal

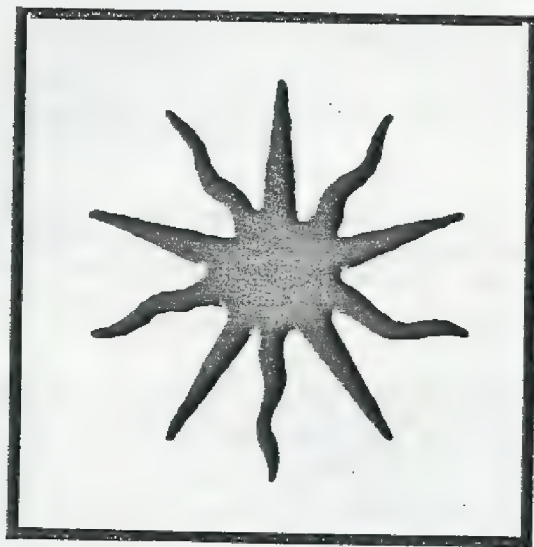
ESSAY OVER COIL door A.H.Erlebnis.

ESSAY OVER COIL

Uit een brief van John Balance, gedateerd 17.10.'86.

'We are re-inventing mystery - as we exposed the deep internal workings of our minds - too much - on Scatology. We must now tease people and lead them into dreams and delirium - a temporary insanity should be the result of contact with Coil ideas and music. Live it would hopefully temporary insanity but a permanent change in the viewer/listener.'

Een spiraal gaat twee kanten op, elk uiteinde een begin en een eind. En daar tussen in? Daar gebeurt van alles, eventueel verbonden aan een begin, een eind, of aan (schijnbaar) helemaal niets. Wezenloos gebrabbel? Een interpretatie van Dali's kritisch-paranoïde methode?

Kritische paranoïa; Spontane methode voor irrationele kennis gegrond op het verklarend associëren, de kritiek van de krankzinnige verschijnselen. - Max Gérard in 'Dali... Dali... Dali...'

Wat rest mij dan interpreteren? Als het eerste nummer van Coil's nieuwe LP 'Horse Rotorvator' eindigt, kijk ik kennelijk bedenkelijk, in de zin van 'Wat is dit?' Ik hoor een jongetje klagen, een man reagerend. 'Je hoort alleen maar wat je smerige geest wilt horen' is het antwoord van John Balance op de uitdrukking op mijn gezicht, dezelfde John die in 1982 Coil als solo-project startte, en nu, ruim vier jaar later, continu wordt bijgestaan door Peter 'Sleazy' Christopherson en Stephen E. Thrower.

Peter 'Sleazy' Christopherson: Bekend als ex-lid van Throbbing Gristle en mede-oprichter van Psychic TV, de groep waar hij in 1984 samen met John alle banden mee brak. PC heeft tevens honderden LP-hoezen ontworpen voor de ontwerpersgroep Hipgnosis, en is nu mede-eigenaar van Green Back films ltd, een bedrijf wat pop-video's en lang pop-promotiemateriaal produceert.

Stephen E. Thrower: Speelt zowel in Possession als in Coil. Is te zien in de film 'Imagining Octobre' van Derek Jarman.

Na enkele opnames te hebben uitgebracht op verschillende verzamelcassettes, was er 'How to destroy angels', een 12" met de sub-titel 'Ritual music for the accumulation of male sexual energy', waarmee grondig werd afgerekend met de banden met Psychic TV die volgens Coil steeds meer de 'vrouwelijke' kant aan het opgaan was. De eerste LP 'Scatology' werd alom juichend ontvangen, niet in de laatste plaats om de medewerking die Clint Ruin (Jim 'Foetus' Thirwell) en Virgin Prune Gavin Friday aan het tot stand komen van de plaat verleenden.

Scatology: 'frequent reference to excretory processes in literature; study of fossil excrement; gross obscenity. (Penguin English Dictionary). Oók: De obsessie voor stront.

Een stilte volgt: De cover van 'Tainted Love', waarvan de opbrengst naar het Terrence Higgins Trust Fund, een organisatie die britse Aids-patienten helpt, gaat, en een aantal contributies voor verzamelsteles verzuipen in de grote oceaan die de muziekindustrie heet. De aandacht die de muziekmakers op 'nieuwe' groepen vestigt neemt de vorm aan van een sprinkhanen-plaag. Kaalvreten die hap, en hop naar het volgende opbloeiende veldje. Of zoals Stephen Thrower het uitdrukte: 'Soms hoor ik de namen van 'nieuwe' groepen die worden vergeleken met 'oudere' groepen waar ik ook al niets van gehoord had.'

Tainted Love: John; 'We kregen veel brieven uit Amerika van Aids-patiënten die ons vertelden hoezeer het ze hielp dat er mensen waren die op een directe manier met het probleem omgaan. Mensen als Freddy Mercury en Elton John verbergen hun homoseksuele aard niet... tenminste, het is niet moeilijk waar te nemen als je het zelf bent. Maar het verschil is dat wij bijvoorbeeld een duidelijk standpunt innemen t.o.v. Aids. Groepen als Queen en Bronski Beat doen dat niet.'

Niet alleen de winst van 'Tainted Love' gaat naar een Aids-fonds; hetzelfde geldt voor Coil's bijdrage 'Neither His nor Yours' op de verzamel-LP 'A diamond hidden in the mouth of a corpse' op John Giorno's Poetry Systems label.

THE FIRST FIVE MINUTES AFTER DEATH

Het eerste nummer van 'Horse Rotorvator', het ook in een 12" versie uitgebrachte 'Anal Staircase', ligt nu ver achter me, en inmiddels begeef ik me ergens in... Italië? Mexico? Ik realiseer me dat ik al zolang geen muziek meer heb gehoord die me zo kan vervoeren. Ik ben toch in London? Het is toch vroeg in de ochtend? Ik heb toch een kater?

Er lijkt geen twijfel over te bestaan (nee, hierover niet). 'Horse Rotorvator' is een LP om bij stil te staan, om een notie van de tijd te nemen (zolang geleden?), als je wakker wordt gemaakt uit een delirieuze slaap, na een fles wodka te hebben soldaat gemaakt met de bandleden... en dan een audiolisatie van wat je zo vaak als je zwetend wakker wordt weer bent vergeten. Wilde dromen... 'Horse Rotorvator' is hier om je eraan te helpen herinneren.

Uit dezelfde brief...

The albumcover has a colour back & front. The back is a distorted view of us three coils in a room of an old ornate 17th century house - all gold mirrors and deep coloured wall covers - and the walls are bent outwards by the lens, it is a hallucinogenic portrait. The walls seem to bulge by an unknown huge energy force - buckling outwards to escape the albumcover. The front seems innocent. It's again distorted and is Hyde Park - and a bandstand that was rebuilt after being blown up by the IRA - along with the band! Around the same time the IRA also bombed the horseguards along with their horses. We believe that this minor catastrophic has a meaning and a significance that is more than it appears. It is a portrait. The first manifestations of the explosive power of the 'Horse Rotorvator'. There were great ariel view photographs of dead horses and blood all over the Royal pavements and roads - the horses that survived became heroes! - while everyone forgot the men.'

OPEN THE BLOODGATE. HORSE! ROTORVATE!

SEX

DEATH

=

=

DEATH

SEX

De titel van de nieuwe LP komt uit een droom. Eens aan mij verteld, nu alweer vergeten. Alsof ik het zelf had gedroomd. Maar verder?

Stephen: In de eerste plaats is 'Horse Rotorvator' voor mij een semi-apocalyptisch ding, er zijn volop referenties naar de vier ruiters van de apocalypse (zie de Openbaringen van Johannes, 6-18 - A.H.) Veel nummers op de LP verwijzen naar de apocalypse / de dood, maar we zijn niet perse pessimistisch over het idee... We zien in dat soort dingen ook facetten waaraan iets te vieren valt.

John: We doen er niet morbide of 'gotisch' over, maar we werken er wel mee omdat het komt... Er is een goede parallel tussen wat er nu gebeurt en de laatste dagen van Rome, met New York als het zwarte centrum... Deze LP had eigenlijk een dubbel-LP moeten worden. Die tweede komt nu volgend jaar uit, en de titel is 'The dark age of love', wat voor 'Sex = Dood' staat, en wat nu meer dan ooit het geval is. Gedeeltelijk door Aids, gedeeltelijk door de eindigende kwaliteit van het leven. We hebben nu zo'n beetje het hoogtepunt bereikt van wat mensen kunnen ervaren. Er zullen nogal wat mensen over het randje gaan, mede door de nihilistische levenswijze die verborgen wordt gehouden met een imago van materiele luxe, en zo/en daardoor worden we ons steeds bewuster van het barbaarse in ons allen. Een nucleaire oorlog boven ons hoofd doet ons beseffen dat we in een eind-tijdperk leven, waardoor mensen in aflopende termen gaan denken, terwijl we daarvoor nog een toekomst hadden. We hebben wat we nu nog hebben, maar we staan op een randje en we dienen of verschrikkelijk hard en actief bezig te zijn, of we laten ons meeveren met de laatste golf. Persoonlijk kies ik voor het laatste. Niet zomaar... Maar uit magische overwegingen... Om ruimte te maken voor een nieuw tijdperk dient het oude te worden afgebroken.

De aankondiging van het nieuwe tijdperk werd in 1904 gedicteerd door Aiwass/Aleister Crowley, wat bekend staat als 'The Book of the Law'.

'Het ontvangen van het boek luidt het begin van een nieuw tijdperk in: 'The Age of Horus'. Afgelopen is het met het Osiris-tijdperk, het tijdperk van de stervende, geofferde goden zoals Osiris, Attis, Adonis, Tammuz, Jezus en Balder. Zij worden vervangen door Horus in zijn tweelingvorm van Hoor-Pa-Kraat en Ra-Hoor-Khuit, respectievelijk 'Stilte' (de griekse god Harpocrates) en 'strijd' (de oorlogsgod Mars). Grote omwentelingen staan voor de deur. Als tien jaar later de Eerste Wereldoorlog uitbreekt is dit voor Crowley niets anders dan een 'baptism of blood'.'

uit 'Het Beest' van Frater Chronos in Abrahadabra 2.

Stephen: Maar dit is de situatie bekijken vanuit een sociaal raamwerk. Ook in een 'nieuw' tijdperk zullen er mensen zijn en daarmee niet minder walgelijk dan nu. Ik bedoel, hoe mensen er uit zien na de bom... dat interesseert me niet zoveel.

Sleszy: Eigenlijk interesseert niets me veel... Soms denk ik dat ik het liefst zou willen doen wat de hond doet... Wou dat ik m'n eigen aars kon likken...

Ik besluit om me vanavond weer een delirium te drinken en nooit meer interviews te doen. Meet het bestaande tot het duizelige afdalen in de anale wenteltrap'. Doe ik! Doe ik!!

Nieuw werk:

The Anal Staircase	12" (K.442, december '86)	} gepland in 1987.
Horse Rotorvator	LP (k.442, januari '87)	
The Dark Age of Love	LP	
The Angelic Conversation	LP	
Live at Bar Maldoror	LP	
The Gate	12" (L.A.Y.L.A.H.)	
For Us They Will	10" (i.s.m. Abrahadabra)	

Swear me with blood
till the sun rises red
till the sun rises higher
Becomes a Baptism
a Baptism of fire
Hands held high to frame the sun
that burns in the sky, that burns out his eye
Like a negative sun - le soleil noir
le soleil noir

has known all the time
that you have to burn
in order to shine

excerpt uit 'For us they will'

Recensies

ZACESIV 93

ALEISTER CROWLEY; THE HASTINGS ARCHIVES

"Hastings?" "Een elpee van Aleister Crowley?" Aangezien de vaste lezers (van beiderlei kunne) nu langzamerhand wel zullen weten dat Aleister Crowley niet de nieuwe "hype" op het gebied van popmuziek is, zullen we maar meteen met de zogenaamde deur in huis vallen. Nieuwsgierigen kunnen proberen het tweede nummer van dit onvolprezen magazine te bemachtigen of zullen moeten wachten totdat schrijver dezes de tijd vindt om zijn biografie over Aleister Crowley af te maken. Ik ga althans weer niet allerlei pikante details uit 's mans leven aanhalen om duidelijk te maken waarom hij, "the Beast 666", zo berucht was en is.

In de recensie van "Aleister Crowley, Selected Poems" (uitgegeven en ingeleid door martin Booth) schreef ik al dat Crowley zelf zijn dichtwerk minstens net zo belangrijk vond als zijn magische werk.

Deze elpee is daar voor één kant een weerslag van. Hier staan gedichten op, door hemzelf voorgedragen, onder andere uit Konx Om Pax (1907) en later, slechts in zeldzame edities verkrijgbare, bundels.

"On 17 January 1945, he went to live, and die, at 'Netherwood', the Ridge, Hastings, a large, and to me sombre, 19th-century mansion standing in its own grounds, hidden from the road by tall trees. It has since been demolished."

(J. Symonds, the great beast,
Frogmore, St Albans, 1973, p.450)

Het is in Hastings dat hij inderdaad de laatste jaren van zijn leven doorbracht, financieel en anderzijds ondersteund door zijn Amerikaanse volgelingen. En het moet daar zijn geweest dat deze gedichten en magische teksten zijn opgenomen.

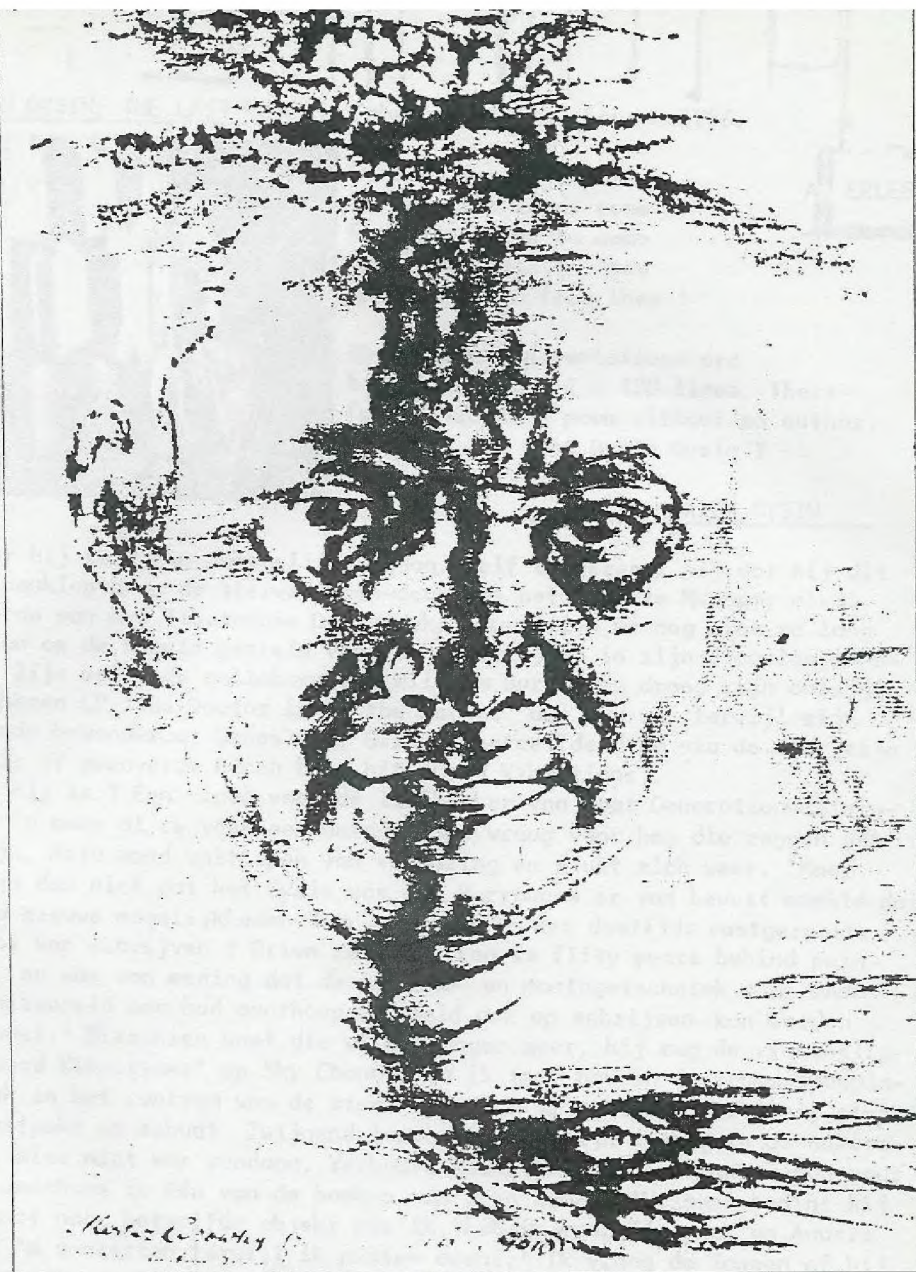
Natuurlijk valt deze elpee, waarvan één kant op 45 toeren moet worden afgespeeld, onder de noemer "curiosa". Toch heeft het voor degenen die meer van Crowley wil afweten wel degelijk een bepaalde waarde. Netzo als je bij een goed boek een voorstelling (bewust of onbewust) hebt van de schrijver, zo heb (of liever hâd) ik dat bij de figuur van Crowley. En ik moet zeggen... het valt niet mee. De geluidskwaliteit is natuurlijk belabberd, veel gekraak en geruis... Maar ook de stem is die van een nogal benepen klinkende oude man. Ik was door Ithell Colquhoun's Sword of Wisdom al "voorbereid" in de zin dat zij opmerkte dat Crowleys' stem nogal leek op die van Winston Churchill, ook al enigszins benepen en nasaal klinkend. Niet de stem van een magiër of van iemand die zichzelf wilde zien als de belichaming van de anti-christ.

Over de teksten en gedichten valt nog wel het een en ander te zeggen. De 45 toeren kant bevat twee "aanroepingen" in het Enochiaans. Dit Enochiaans is een taal van engelen voor het eerst beschreven en genoteerd door twee zestiende eeuwse Engelse magiërs, John Dee en Edward Kelly. De taal bevat een geheel eigen structuur en grammatica, en wordt vooral sinds de tijd dat de magische orde van de Golden Dawn haar weer opnieuw invoerde door diverse magische genootschappen gebruikt. Gelukkig zijn ook de vertalingen in het Engels door Crowley opgenomen, omdat het geheel anders waarschijnlijk wel heel erg veel zou lijken op onverstaanbaar gebrabbel.

De gedichten zijn typisch voor Crowley :

"The World for a whore!
The Sky for a harlot!
All life-at your door-
For a woman of scarlet!"
(One Sovereign for Woman)

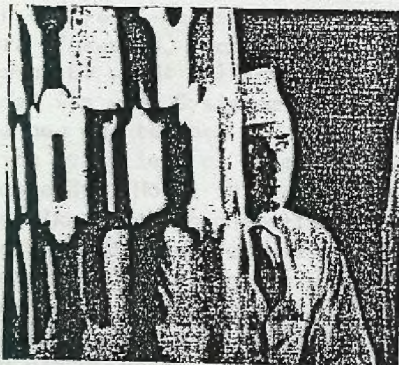

A.O.Spare, Aleister Crowley, drawn from memory, 1953.

Deze elpee is uitgebracht door .93. Current .93., David Tibet &co. dus. En het hoort inderdaad helemaal thuis in dit vreemd lijkende hoekje, met mensen die ook blijkbaar zo vreemd mogelijk willen overkomen. De elpee zou in een oplage van 418 (Abrahadabra !) stuks zijn gemaakt, maar ondertussen lijkt er al een twee tot drie maal de hoeveelheid alleen al in Nederland te zijn gesignaleerd. Op een blaadje bij de elpee staat een lijst namen van mensen die de eerste 31 (genummerde) exemplaren hebben gehad. Daarop vallen niet alleen de leden van Coil op, maar ook de naam van Charles Manson, iemand die ook al door Francis King met de magie van Crowley was geassocieerd. Is dit het sluiten van een cirkel of de zoveelste poging om macaber te lijken ? Wie het weet mag het zeggen.

BRION GYSIN; THE LAST MUSEUM. Faber and Faber, London 1986.

Come to free the words
To free the words come
Free the words to come
The words come to free
Words come to free thee !

A. ERLEBNIS H.

The possible permutations are
 $5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120$ lines. There-
fore a 120-line poem without an author.
Where is the poet Brion Gysin ?

BRION GYSIN

Waar hij is ? Een onmogelijke vraag. Zelf suggereert hij dat hij dit jaar aanklopte op de stervelingen-deur van het Laatste Museum; ofwel de Bardo van het Tibetaanse Dodenboek; ofwel zijn we nog niet zo lang geleden op de hoogte gesteld van zijn overlijden in zijn woonplaats Parijs. Zijn beroemde collaborateur William Burroughs droeg zijn onlangs verschenen LP 'The Doctor is on the Market' aan hem op, terwijl zijn beroemde bewonderaar Genesis P. Orridge hetzelfde deed via de door zijn Psychic TV gecoverde Beach Boys hit 'Good Vibrations'.

Wie hij is ? Een vraag voor de liefhebber van Beat Generation-literatuur. En maar al te vaak een onmogelijke vraag voor hen die zeggen dat te zijn. Mijn mond valt open van verbazing en sluit zich weer. 'Maar weet je dan niet dat het Gysin was die Burroughs er van bewust maakte dat Cut-Up nieuwe mogelijkheden kon scheppen in het destijds vastgeroeste concept van schrijven ? Brion zei 'Writing is fifty years behind painting', en was van mening dat de collage- en montagetechniek waar DADA de kunstwereld mee had overhoop gehaald ook op schrijven kon worden toegepast.' Misschien weet die wilde jongen meer, hij zag de video-clip van 'Good Vibrations' op Sky Channel en ik tref hem in de grammofoonplatenzaak in het centrum van de stad. Bied hem mijn hand aan die hij slapjes vastpakt en schudt. Zwijgend lopen we naar zijn woning in de achterbuurt, hier niet ver vandaan. Verbaasd staar ik bij het binnenkomen naar de Dreamachine in één van de hoeken van zijn kamer. 'Helaas' begint hij en staart naar hetzelfde object als ik, 'heb ik maar één pick up. Anders kon ik 'm aanzetten terwijl ik platen draai.' Ik vraag de jongen of hij weleens wat van Brion Gysin gelezen heeft. 'Nee, ik wist niet eens dat 'ie ook boeken geschreven had.'

'O zeker. Naast 'The Third Mind', waarin hij met Burroughs de Cut-Up methode uitwerkt, de uitvinding van de Dreamachine*, zijn schilderijen, zijn gedichten en nog veel meer activiteiten, ogenschijnlijk ontelbaar, heeft hij ook nog romans geschreven. 'The Process' verscheen in 1969, een fantastisch (diverse betekenissen mogelijk) verhaal over Ulys O. Hanson die de Sahara intrekt, niet van cannabis kan afblijven en (mede daardoor) de meest bizarre mensen ontmoet en in idem dito situaties terecht komt. 'The Last Museum' verscheen uiteindelijk in het jaar dat Gy-

sin overleed, hoewel de eerste versie al in 1968 door een Franse uitgever werd afgewezen. Waarop Gysin besloot het één en ander aan het boek te veranderen. Er wordt zelfs verondersteld dat die veranderingen nog de enige reden was voor Gysin om in leven te blijven. Meerdere malen zei hij dat 'ie nog wat te doen had voordat 'ie er het bijltje bij neer zou leggen. Brion Gysin leed al jaren aan kanker... Het boek zou gaan over het roemruchte Beat Hotel in Parijs, waar aan het eind van de jaren '50 de artiesten elkaar zouden ontmoeten die het hotel z'n bijnaam zouden geven. Allen Ginsberg. Jack Kerouac. William Burroughs. In 1982 verscheen 'Here To Go: Planet R-101', een grote verzameling interviews met Gysin door Terry Wilson, onder meer aangevuld met afbeeldingen van zijn schilderijen en... voorproefjes uit de definitieve versie van 'The Last Museum', wat toen nog als werktitel 'Beat Museum-Bardo Hotel' droeg.'

'In principe is er dus aan het oorspronkelijke idee niet veel veranderd ?' De vraag van de wilde jongen haalt me uit mijn concentratie. Was de hele omgeving vergeten, realiseerde me niets, woorden leken rechtstreeks uit mijn mond te komen en niet meer uit mijn denken. Mijn hersenen een speelbal van de flikkerende Dreamachine.

'Eh... Zeer zeker niet waar. Het hele Beat Hotel gebeuren is naar de achtergrond verhuisd en heeft plaats gemaakt voor Gysin's 'Ware Liefde'. De laatste woorden die hij in literaire vorm uitblies...

'I mean to get out of here and come back never again ! Heavenly reunions with one's Loved One ? Ugh ! There is no one I ever knew in this world I want to see again.
A story like this can have no happy ending.
Or can it ?'

Wat hier aan vooraf ging is een fantastische (! wederom) tocht van hoofdfiguur little PG Six door de 49 kamers op de 7 verdiepingen van het Beat Hotel wat de Bardo van het Tibetaanse Dodenboek is. Meer kan ik er niet over zeggen. Je moet het maar lezen, ik raad het je aan.'

'Kan ik het van je lenen ? Ik weet niet zoveel van die Beat toestand en dat Dodenboek.'

'Is ook niet werkelijk nodig. Niet nodig om te begrijpen wat je leest. Gysin zei 'Who runs may read but few people run fast enough'. Scotty van Star Trek die je transporteert naar een voor de Intergalactische Raad nog onbekende planeet.'

Of hij het toch maar mocht lenen. Krap bij kas enzo. Maar of hij het ook zal lezen...

* Dreamachine: Bedacht door Gysin en mede uitgewerkt met Ian Sommerville (1941-1976). Een ronddraaiende koker zendt tussen de 8 en 13 lichtimpulsen per seconde uit die een directe inwerking hebben op de alfa-golven in de hersenen, daar tijdens het aanschouwen van de impulsen met (half) gesloten ogen hallucinaties mee veroorzakend.

